

GMINA OGRODZIENIEC

Gmina wyróżniona Honorową Flagą Rady Europy (2007) i Dyplomem Europejskim (2004)

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA I GMINY OGRODZIENIEC NA LATA 2009-2013

Styczeń 2010

Urząd Miasta i Gminy Ogrodzieniec
Plac Wolności 25, 42-440 Ogrodzieniec
tel. /032/ 67 09 700, fax: /032/ 67 09 721
www.ogrodzieniec.pl e-mail: ogrodzieniec@ogrodzieniec.

Spis treści

1	WSTĘP	4
1.1	Podstawa i cel opracowania.....	4
1.2	Zakres opracowania.....	5
1.3	Zastosowane metody przy sporządzaniu prognozy.....	6
1.4	Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz ich uwzględnienie podczas opracowywania projektu dokumentu.....	6
2	OPIS, CHARAKTERYSTYKA i CELE PROJEKTU LPR	8
2.1	Informacje podstawowe projektu.....	8
2.2	Ogólna zawartość dokumentu LPR.....	14
2.3	Powiązanie projektu LPR z innymi dokumentami.....	15
3	CHARAKTERYSTYKA I OCENA OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM LPR	18
3.1	Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji projektu z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie.....	18
3.1.1	Powietrze atmosferyczne	18
3.1.2	Klimat	19
3.1.3	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	19
3.1.4	Środowisko wodne	19
3.1.5	Krajobraz i formy ochrony przyrody	21
3.1.6	Powierzchnia ziemi	22
3.1.7	Ludność.....	24
3.1.8	Zabytki i dobra materialne	25
3.2	Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji LPR, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie.....	26
3.3	Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	26
3.4	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie LPR.....	26
4	CHARAKTERYSTYKA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ LPR	28
4.1	Wpływ realizacji projektu na środowisko w tym obszary chronione.....	28
4.1.1	Różnorodność biologiczna, roślinność, zwierzęta w tym obszary chronione.....	28
4.1.2	Klimat	31
4.1.3	Krajobraz	31
4.1.4	Powierzchnia ziemi	32
4.1.5	Środowisko wodne	33
4.1.6	Emisje do atmosfery.....	33
4.1.7	Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	35
4.1.8	Ludność.....	36
4.1.9	Zasoby naturalne	36
4.1.10	Zabytki i dobra materialne	37
4.2	Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000.....	37
4.3	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko.....	37
4.4	Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenie, zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko w związku z realizacją projektu.....	37

4.5	Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie oraz uzasadnienie ich wyboru.....	40
5	INFORMACJE KOŃCOWE.....	42
5.1	Przewidywalne metody analizy skutków realizacji projektu LPR.....	42
5.2	Wykaz materiałów źródłowych.....	43
6	STRESZCZENIE.....	44

Spis tablic

Tablica 1.	Planowane działania w latach 2009-2013.....	13
Tablica 2.	Komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacja z dokumentami strategicznymi....	16
Tablica 3.	Liczba ludności w Gminie Ogrodzieniec.....	24
Tablica 4.	Potencjalne oddziaływania na środowisko i proponowane środki zapobiegawcze dla zminimalizowania lub wykluczenia wpływu.....	38

Spis Rysunków

Rysunek 1.	Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji – mapa pogładowa.....	12
Rysunek 2.	Obszary chronione w Województwie Śląskim.....	22
Rysunek 3.	Liczba ludności w Gminie Ogrodzieniec.....	24
Rysunek 4.	Obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska.....	29
Rysunek 5.	Park Krajobrazowy Orlich Gniazd.....	30

1 WSTĘP

1.1 Podstawa i cel opracowania

Przedmiotem Prognozy Oddziaływania na Środowisko jest Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Ogrodzieniec na lata 2009 – 2013 – (zwany LPR), który jest wieloletnim, zintegrowanym programem operacyjnym, wyszczególniającym procesy przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych przyczyniające się do poprawy jakości życia mieszkańców, wzrostu atrakcyjności turystycznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego miejscowości. LPR dokumentem niezbędnym do aplikowania o fundusze unijne w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Podstawa prawna

Podstawę prawną do sporządzenia Prognozy Oddziaływania na Środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2008 Nr 199 poz. 1227), która weszła w życie 15 listopada 2008 roku (Dz.U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) - zwana ustawą OOŚ. Przedmiotowa prognoza stanowi jeden z etapów przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ustawa OOŚ stanowi przeniesienie wytycznych z prawodawstwa europejskiego (Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko*) do prawa polskiego.

Cel opracowania

Cele Prognozy oddziaływania na środowisko:

- określenie, analiza i ocena ewentualnych skutków środowiskowych związanych z wdrażaniem projektu LPR,
- analiza wpływu realizacji dokumentu na poszczególne komponenty środowiska,
- ocena potencjalnych zmian środowiska w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie,
- ocena, czy w należyty sposób został uwzględniony w dokumencie interes środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz zdrowie i życie ludzi,
- przedstawienie rozwiązań mających na celu kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

1.2 Zakres opracowania

„Prognoza Oddziaływania na Środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Ogrodzieniec na lata 2009 – 2013” została sporządzona zgodnie z wymaganiami art. 51 ustawy OOS.

W związku z powyższym niniejsza Prognoza:

1) Zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu (LPR) oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) Określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i oddziaływaniem na te elementy;

3) Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego typu;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w Prognozie Oddziaływania na Środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Również stopień jej szczegółowości został dostosowany do szczegółowości założeń projektu LPR. W przedmiotowej Prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach sporządzonych dla innych, przyjętych już dokumentów, powiązanych z projektem poddawanych procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

1.3 Zastosowane metody przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. Została ona sporządzona na podstawie w/w dokumentu, przy uwzględnieniu wskazań zawartych w przepisach prawnych oraz ustaleniach dokonanych z właściwymi organami.

Niniejszy dokument został sporządzony przy zastosowaniu następujących metod:

- Metody opisowe - charakterystyki i oceny istniejącego stanu poszczególnych elementów środowiska oraz analizy jakościowe oparte na danych uzyskanych z Urzędu Gminy, a także wojewódzkiego monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach oraz ich opracowań.
- Metoda wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku, podczas wdrażania projektu i wpływu poszczególnych celów projektu na komponenty środowiska.

Ponadto w Prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzonego dla projektu „Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020”, jak również informacje z „Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015”.

1.4 Główne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz ich uwzględnienie podczas opracowywania projektu dokumentu

Głównym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Polskę jest „*Polityka ekologiczna państwa Polskiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011 -2014*”, który określa kierunki polityki ekologicznej kraju. Dokument ten wyznacza ramy strategicznej polityki wspólnotowej na okres 4 lat z perspektywą na następne 4 lata. Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do spełnienia postanowień Traktatu Akcesyjnego, między innymi do sporządzenia omawianego dokumentu.

Strategiczny cel polityki ekologicznej państwa Polskiego:

stworzenie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych, infrastruktury społecznej), tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego oraz szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska.

Cele realizacyjne polityki ekologicznej państwa:

- wzmocnienie systemu zarządzania ochroną środowiska;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii;
- dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski;
- ochrona klimatu.

W/w cele zgodne są z celami VI Programu Działań na Rzecz Środowiska UE oraz Strategią UE dotyczącą Trwałego Rozwoju. W związku z czym realizacja krajowej polityki ekologicznej wpisuje się w cele na poziomie całej Wspólnoty Europejskiej. Dokument ten określa priorytetowe pola działań w zakresie ochrony środowiska, co pozwala na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całej Ziemi, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Do głównych priorytetów w okresie funkcjonowania programu zaliczono następujące zagadnienia: zmiana klimatu, przyroda i różnicowanie biologiczne, środowisko naturalne, zdrowie i jakość życia, zasoby naturalne i odpady.

Polityka ochrony środowiska Unii Europejskiej jest jedną z polityk wspólnotowych o najszerszym zasięgu. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno - gospodarczego. Określa główne priorytety oraz zaplanowane działania w dziedzinie ochrony środowiska, o czym mówią w/w strategia i działania UE.

Dokumenty regionalne odnoszące się do ochrony środowiska w województwie śląskim w szerokim zakresie nawiązują do ustaleń środowiskowych zawartych zarówno w opracowaniach krajowych i międzynarodowych. Kluczową zasadą polityki Samorządu Województwa jest zasada zrównoważonego rozwoju. Głównym dokumentem w regionie śląskim w zakresie środowiskowym jest „Programu Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego do 2004 oraz cele długoterminowe do roku 2015”, którego nadrzędnym celem jest wdrażanie polityki ekologicznej państwa w regionie, a także „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego”.

Naczelną zasadą Programu Ochrony Środowiska jest: zasada zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca harmonizację rozwoju gospodarczego i społecznego z ochroną walorów środowiskowych. Długoterminowy cel programu brzmi następująco: **Rozwój województwa, w którym możliwy jest postęp ekonomiczny i społeczny w harmonii z wymogami ochrony środowiska.**

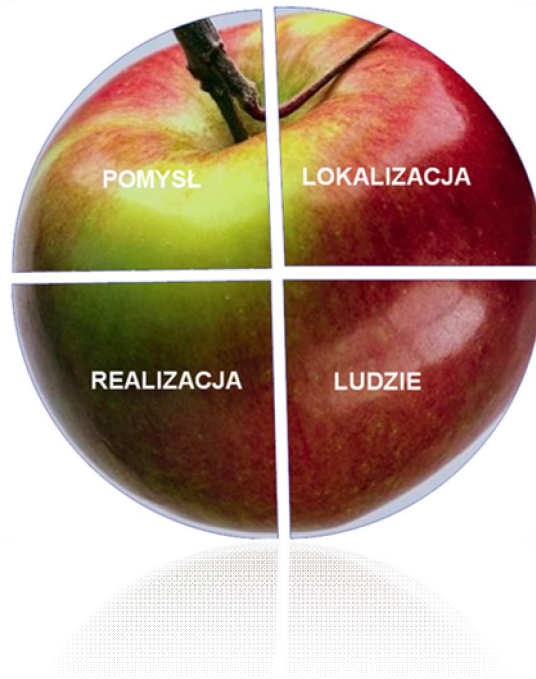
2 OPIS, CHARAKTERYSTYKA i CELE PROJEKTU LPR

2.1 Informacje podstawowe projektu

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta i Gminy Ogrodzieniec został opracowany na lata 2009 – 2013 i stanowi podstawę do planowania i wprowadzenia działań przywracających terenom zdegradowanym utracone funkcje społeczno - gospodarcze. Ponadto stanowi ważny dokument strategiczny dla gminy przy aplikowaniu o środki z UE, z „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013”, oś priorytetowa 6 „Zrównoważony rozwój miast”.

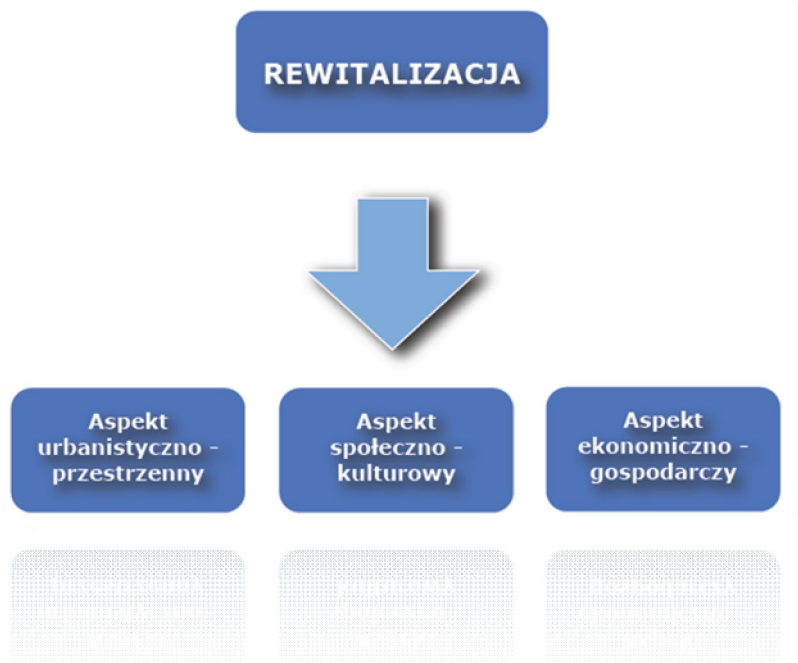
LPR zakłada złożony i długotrwały proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych zdegradowanych obszarów, określa konkretne działania mające na celu poprawę sytuacji na obszarze rewitalizowanym. Cały proces działań w ramach LPR przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego, jak również do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych na obszarze poddanym rewitalizacji. W założeniu działania w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji mają zwiększyć atrakcyjność gminy, a podejmowane zadania społeczne i gospodarczej mają zwrócić uwagę przedsiębiorców. Rewitalizacja jest szansą na zastosowanie kompleksowych i nowoczesnych rozwiązań w zakresie rozwoju obszarów zdegradowanych, które w wyniku przemian gospodarczych i społecznych, zostały dotknięte problemami i ograniczone barierami w rozwoju.

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych. Obejmuje ona kompleksowe działania techniczne, społeczne i ekonomiczne, mające na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju określonego obszaru: dawnych dzielnic miejskich, terenów przemysłowych, powojkowych oraz "blokowisk".

Proces rewitalizacji obejmuje trzy podstawowe aspekty:

- Aspekt urbanistyczno – przestrzenny
- Aspekt społeczno – kulturowy
- Aspekt ekonomiczno – gospodarczy.

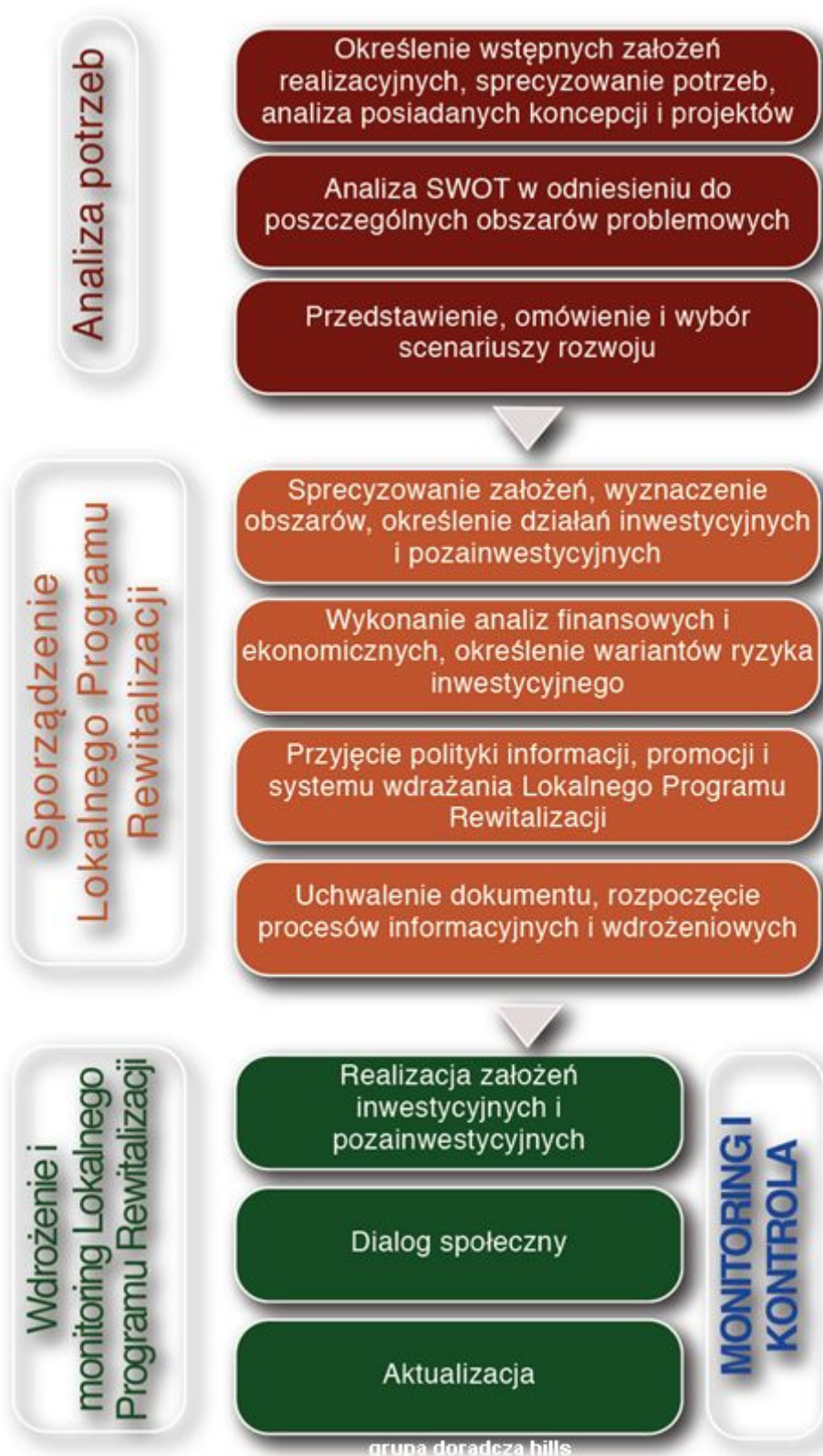
Wszelkie działania wynikające z programów rewitalizacji powinny prowadzić do osiągnięcia celów inwestycyjnych, gospodarczych oraz społecznych.

Wdrożenie Lokalnych Programów Rewitalizacji wymaga zastosowania działań wspomagających mających na celu jak najszybsze i możliwe najefektywniejsze realizowanie przyjętych działań inwestycyjnych. Podstawowymi instrumentami wspomagającymi są:

- działania w obszarze przygotowania koncepcji projektowych i technicznych dla zadań ujętych w LPR,
- organizowanie pomocy technicznej i konsultacji dla podmiotów realizujących poszczególne działania inwestycyjne,
- szkolenia i programy informacyjne,
- skuteczne zarządzanie realizacją działań inwestycyjnych

Metodyka przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Zasadniczym celem rewitalizacji zdegradowanych obszarów, objętych dokumentem jest ożywienie gospodarcze i społeczne gminy, a także jego zwiększony potencjał turystyczny i kulturalny, w tym nadanie obiektom i terenom zdegradowanym nowych funkcji społeczno – gospodarczych. Proces ten ukierunkowany jest na rozwój lokalny poprzez wspieranie miejscowych inicjatyw z zakresu infrastruktury technicznej, przestrzennej, społecznej a także infrastruktury służącej rozwojowi gospodarczemu. Lokalny Program Rewitalizacji określa szczegółowe cele i kierunki rewitalizacji, które realizowane będą za pomocą zaplanowanych działań, etapów i przedsięwzięć.

Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje obszary określone na rys.1:

Rys. 1. Obszar objęty Lokalnym Programem Rewitalizacji – mapa poglądowa

Lokalny Program Rewitalizacji zakłada realizację następujących przedsięwzięć:

Tablica 1. Planowane działania w latach 2009-2013

Działania przestrzenne					
Lp.	Wnioskodawca projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji w latach	Całkowita wartość projektu w PLN	Obszar
1.	Gmina Ogrodzieniec	Budowa placu miejskiego wraz z aleją spacerową	2011-2012	3 000 000,00	A
2.	Wspólnoty mieszkaniowe z ulicy Słowackiego w Ogrodzieńcu	Usunięcie azbestowych pokryć dachowych	2010-2011	1 600 000,00	A
3.	Gmina Ogrodzieniec	Przebudowa zalewu na Krępie	2011-2012	2 000 000,00	B
4.	Spółdzielnia mieszkaniowa „Hutnik” w Zawierciu	Usunięcie azbestowych pokryć dachowych	2010-2011	510 000,00	C
5.	Gmina Ogrodzieniec	Rewitalizacja Zamku Ogrodzieńskiego	2011-2013	10 000 000,00	D
Ogółem				17 110 000,00	

Działania gospodarcze					
Lp.	Wnioskodawca projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji w latach	Całkowita wartość projektu w PLN	Obszar
1.	Gmina Ogrodzieniec	Bożonarodzeniowy Jarmark - Promocja produktów lokalnych	2010-2013	800 000,00	A
2.	Gmina Ogrodzieniec	Jarmark Wielkanocny - Promocja produktów lokalnych	2010-2013	800 000,00	A
3.	Gmina Ogrodzieniec	Rozwój przedsiębiorczości poprzez doradztwo i szkolenia dla przedsiębiorców	2010-2013	1 200 000,00	A, B, C, D
Ogółem				2 800 000,00	

Działania społeczne					
Lp.	Wnioskodawca projektu	Nazwa projektu	Okres realizacji w latach	Całkowita wartość projektu w PLN	Obszar
1.	Gmina Ogrodzieniec	Podniesienie kwalifikacji osób pracujących w Gminie Ogrodzieniec	2010-2012	90 000,00	A, B, C, D
2.	Gmina Ogrodzieniec	Promocja samozatrudnienia wśród osób bezrobotnych w Gminie Ogrodzieniec	2011-2013	90 000,00	A, B, C, D
3.	Gmina Ogrodzieniec	Organizacja wydarzeń i imprez kulturalnych	2010-2013	120 000,00	A, B, D
Ogółem					

2.2 Ogólna zawartość dokumentu LPR

Opracowany w 2009 Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta i Gminy Ogrodzieniec otwiera **wstęp**, w którym znajdują się podstawowe informacje o procesie rewitalizacji i jego znaczeniu dla zdegradowanych obszarów. Ponadto w rozdziale tym opisano wstępne informacje o projekcje, a mianowicie metodykę przygotowania LPR, potrzebę rewitalizacji na obszarach objętych wsparciem oraz występujące tam problemy.

W **rozdziale 1** opisano charakterystykę obecnej sytuacji w gminie. W szczególności skupiono się na dokładnym opisie i analizie trzech głównych sektorów (zagospodarowanie przestrzenne, gospodarka, strefa społeczna), w obrębie których planuje się działania w zakresie rewitalizacji. Ponadto w każdym sektorze zidentyfikowano główne problemy na obszarze wsparcia, co umożliwiło ukierunkować działania w zakresie rewitalizacji. Również w rozdziale tym znalazły się dane statystyczne, dotyczące wyżej wymienionych sektorów, przedstawione w postaci zestawień tabelarycznych i wykresów.

W **rozdziale 2** przedstawiono powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji ze strategicznymi dokumentami dotyczącymi rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego na poziomie regionu, powiatu i gminy. W postaci opisowej zestawiono wspólne cele aby wskazać zgodność i komplementarność LPR z zapisami strategicznych dokumentów.

W **rozdziale 3** przeprowadzono analizę SWOT, przedstawiając silne i słabe strony obszaru rewitalizowanego oraz szanse i zagrożenia, co pozwoliło wyznaczyć obszary wsparcia w ramach rewitalizacji oraz ocenić zasadność wdrożenia projektu

W **rozdziale 4** wyszczególniono główne założenia i cele programu rewitalizacji ze wskazaniem obszaru czasowego realizacji zadań inwestycyjnych oraz kryteria wyboru projektów. W dziale tym opisano zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru (opis i mapa z naniesionymi obszarami wsparcia) oraz uzasadnienie i rezultaty zadań w ramach programu. W rozdziale tym zawarto oczekiwane wskaźniki osiągnięć (produkty i rezultaty), które posłużą do analizy postępu realizacji LPR.

W **rozdziale 5** zawarto informacje nt. planowanych działań, w podziale na: przestrzenne, gospodarcze i społeczne oraz lokalizacji na danym obszarze. Wyszczególniono kwoty realizacji zadań i okres ich realizacji, jak również wnioskodawcę projektu.

W **rozdziale 6** przedstawiono plan finansowy realizacji rewitalizacji: działania, okres realizacji i całkowitą wartość danego projektu.

W rozdziale tym określono również kwalifikowalność wydatków w ramach RPO WSI dla poszczególnych przedsięwzięć oraz źródła ich finansowania w podziale na lata.

Rozdział 7 przedstawia system wdrażania programu rewitalizacji. Za wdrożenie, monitoring i ewaluację Programu odpowiedzialny jest: Burmistrz Miasta i Gminy. Do pomocy we właściwym wdrożeniu projektów gminnych Burmistrz dysponuje aparatem wykonawczym, w postaci Urzędu Miasta i Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy i jednostek zależnych.

Rozdział 8 zawiera analizę i założenia do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W **rozdziale 9** przedstawiono system monitorowania programu, jego oceny oraz komunikacji społecznej. Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Burmistrz Miasta i Gminy wraz z podległym mu aparatem wykonawczym w postaci Urzędu Miasta i Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, oraz inne podmioty realizujące zadania zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Burmistrz Miasta i Gminy jest zobowiązany do corocznego przedkładania Radzie Miejskiej raportu monitoringowego z wdrażania Programu. Oprócz raportu monitoringowego, Burmistrz przedkładać będzie Radzie Miejskiej prognozę, dotyczącą wdrażania Programu w kolejnym roku wraz z propozycją ewentualnych modyfikacji, która poddawana będzie analizie każdorazowo przy okazji zatwierdzania budżetu. Zakres przedmiotowy raportów okresowych przedkładanych przez Burmistrza Gminy winien obejmować co najmniej:

- przebieg procesu wdrażania poszczególnych projektów,
- realizację planu finansowego,
- sposoby promocji projektów,
- zidentyfikowane i przewidywane zagrożenia realizacji programu.

2.3 Powiązanie projektu LPR z innymi dokumentami

Lokalny Program Rewitalizacji jest komplementarny z wieloma dokumentami strategicznymi dotyczącymi rozwoju przestrzenno – społeczno - gospodarczego zarówno samej gminy jak i całego regionu śląskiego. Komplementarność tych dokumentów z LPR ma podnieść efektywność planowanych do realizacji działań.

Tablica 2. Komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi

<p>Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015</p>	<p>Główny cel: podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin PRIORYTET 6. Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej Kierunek działań: Podniesienie konkurencyjności polskich regionów Kierunek działań: Wyrównanie szans rozwojowych obszarów problemowych</p>
<p>Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013 (Narodowa Strategia Spójności)</p>	<p>Celem strategiczny: tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Cel szczegółowy: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Obszar strategiczny: Przeciwdziałanie marginalizacji i peryferyzacji obszarów problemowych</p>
<p>Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020</p>	<p>Priorytet: Ochrona i kształtowanie środowiska oraz przestrzeni Cel strategiczny: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki Kierunek działań: Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu Cel strategiczny: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni Kierunek działań: Zagospodarowanie centrów miast oraz zdegradowanych dzielnic Kierunek działań: Rewitalizacja terenów zdegradowanych Kierunek działań: Kształtowanie ośrodków wiejskich</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013</p>	<p>Priorytet VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja – „małe miasta” Celem działania jest wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów zdegradowanych. Poddziałanie 6.2.2., którego celem jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym obszarów przemysłowych, powojennych i popegeerowskich w gminach wiejskich, miejsko – wiejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców.</p>
<p>Szczegółowy Opis Priorytetów Regionalnego Programu</p>	<p>Priorytet VI. Zrównoważony rozwój miast Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych Poddziałanie 6.2.2. Rewitalizacja – „małe miasta” Celem działania jest wielofunkcyjne wykorzystanie obszarów</p>

<p>Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013</p>	<p>zdegradowanych. Poddziałanie 6.2.2., którego celem jest rewitalizacja obszarów zdegradowanych, w tym obszarów przemysłowych, powojennych i popegeerowskich w gminach wiejskich, miejsko – wiejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców.</p>
<p>Program Rozwoju Subregionu Centralnego na lata 2007 - 2013</p>	<p>Cel główny: poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców – od wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz konkurencyjności i innowacyjności jego gospodarki do wzrostu zamożności gospodarstw domowych. Cel szczegółowy: poprawa wizerunku i zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej wybranych obszarów subregionu – rewitalizacja obiektów i przestrzeni publicznych.</p>
<p>Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego</p>	<p><i>I Obszar : GOSPODARKA i INFRASTRUKTURA TECHNICZNA Cel strategiczny:</i></p> <p>I. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej, komunalnej i rolniczej</p> <p><i>V Obszar : TURYSTYKA i ORGANIZACJA CZASU WOLNEGO Cele strategiczne:</i></p> <p>I. Modernizacja i rozbudowa bazy turystyczno-rekreacyjnej</p> <p>II. Tworzenie „produktu turystycznego” – wypromowanie kompleksowej oferty turystycznej</p> <p>III. Kontynuacja działań w zakresie rozwoju turystyki w zgodzie ze środowiskiem naturalnym</p> <p>IV. Edukacja i tworzenie przyjaznego klimatu wśród społeczności lokalnej na rzecz rozwoju turystyki i agroturystyki</p> <p>V. Lokalna i ponad lokalna współpraca władz samorządowych, organizacji i instytucji zainteresowanych rozwojem turystyki</p> <p>VI. Promocja i eksponowanie regionalizmu oraz zabytków dziedzictwa kulturowego powiatu</p> <p>VII. Propagowanie działań na rzecz podnoszenia kondycji fizycznej mieszkańców, zwłaszcza młodzieży</p>
<p>Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Ogrodzieniec na lata 1997 - 2010</p>	<p>Cel strategiczny II. Turystyka Cel strategiczny III. Infrastruktura techniczna Cel strategiczny IV. Środowisko Cel strategiczny V. Społeczeństwo</p>

3 CHARAKTERYSTYKA I OCENA OBECNEGO STANU ŚRODOWISKA NA TERENIE OBJĘTYM LPR

3.1 Analiza i ocena aktualnego stanu środowiska oraz problemy jego ochrony istotne z punktu widzenia realizacji projektu z uwzględnieniem obszarów podlegających ochronie

W przedmiotowej Prognozie zostały scharakteryzowane zagadnienia dotyczące aktualnego stanu środowiska na terenie objętym rewitalizacją oraz mogące mieć potencjalny wpływ na obszary wsparcia i kluczowe projekty zapisane w LPR. W Prognozie przedstawiono ocenę stanu poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego gminy.

3.1.1 Powietrze atmosferyczne

Na jakość powietrza atmosferycznego w Ogrodzieńcu wpływa emisja z sektora komunalno - bytowego, zlokalizowanych w mieście zakładów przemysłowych oraz transport drogowy.

Gmina Ogrodzieniec leży w Województwie Śląskim, które w dalszym ciągu zajmuje jedno z pierwszych miejsc w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych do atmosfery.

Zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy jest głównie rzędzie wynikiem emisji zanieczyszczeń pyłowo – gazowych pochodzenia lokalnego oraz tranzytowego. Do źródeł lokalnych należy zaliczyć przede wszystkim paleniska indywidualnych gospodarstw domowych i lokalnych kotłowni podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy oraz pojazdów samochodowych. Dla ochrony atmosfery niezmiernie ważne jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń, które powstają w wyniku spalania paliw energetycznych złej jakości, szczególnie węgla. W trakcie spalania emituje się do atmosfery duże ilości różnego rodzaju pyłów, tlenu węgla, dwutlenku siarki, tlenki azotu, węglowodory aromatyczne i inne związki chemiczne.

Najczęściej stosowanym paliwem w lokalnych paleniskach domowych jest węgiel kamienny, choć z rozmów indywidualnych wynika, że niejednokrotnie w przydomowych paleniskach spalane są różnego rodzaju śmieci i odpady, co powoduje emisję do powietrza groźnych dla środowiska i toksycznych dla zdrowia ludzi substancji. Rozwiązania ekologicznie jak stosowanie gazu ziemnego lub energii elektrycznej, są znacznie droższe, co powoduje, że nie są na szerszą skalę stosowane.

Przekroczenia standardów w zakresie pyłowych zanieczyszczeń powietrza występują głównie w sezonie grzewczym i są powodowane przez emisje niską z sektora komunalno – bytowego.

3.1.2 Klimat

Obszar gminy Ogrodzieniec zaliczony został do Częstochowsko- Kieleckiej dzielnicy klimatycznej (R. Gumiński) Średnia temperatura powietrza dla tego terenu wynosi od 6 - 7° C. Średnia miesięczna temperatura stycznia waha się od -2° C do -4° C, natomiast średnia miesięczna temperatura lipca od 14° C do 16° C. Do najcieplejszych miesięcy należy lipiec i sierpień. Śnieg pojawia się pod koniec listopada, a znika najwcześniej w połowie marca. Zima trwa tutaj około 100 dni. Przeciętna suma opadów wynosi około 700mm. Najwyższe opady odnotowuje się w lipcu, a najniższe w październiku.

3.1.3 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Hałasem przyjęto określać wszelkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe, uciążliwe lub szkodliwe dźwięki oddziałujące na narząd słuchu i inne zmysły oraz części organizmu człowieka. Wg ustawy Prawo ochrony środowiska hałas to dźwięki w przedziale częstotliwości od 16Hz do 16 000Hz. Klimat akustyczny człowieka w zależności od spełnianych funkcji i zagospodarowania terenu ma ustalone, uregulowane prawnie standardy akustyczne. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. Nr 120 poz. 826)

Na terenie gminy głównym źródłem oddziaływań akustycznych jest hałas komunikacyjny, związany z poruszaniem się samochodów po sieci dróg. W mieście Ogrodzieniec krzyżują się drogi wojewódzkie DW790 i DW791. W związku z brakiem przeprowadzonych pomiarów nieznane aktualne poziomy hałasu w środowisku pochodzące od ruchu drogowego i jego wpływ na klimat akustyczny w mieście. Hałas przemysłowy odgrywa tu nieznaczną rolę.

Dopuszczalne poziomy **promieniowania elektromagnetycznego** w środowisku zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Na terenie gminy znajdują się potencjalne źródła pól elektromagnetycznych niejonizujących w postaci stacji telefonii komórkowej oraz stacje i linie elektroenergetyczne. Z powodu braku informacji w Urzędzie Miasta i Gminy w zakresie wykonanych pomiarów nieznany jest ich wpływ na środowisko.

Na terenie gminy nie ma źródeł promieniowania jonizującego.

3.1.4 Środowisko wodne

Pod względem hydrograficznym gmina Ogrodzieniec podzielona jest wododziałem na dwie zlewnie drugiego rzędu. Przeważającą część gminy – środkową południową i wschodnią obejmuje zlewnia Przemszy, część wschodnią i północno-wschodnią zlewnia Pilicy. Sieć hydrograficzna gminy nie jest ponadprzeciętnie bogata i zróżnicowana. Dwa największe ciekі powierzchniowe na terenie gminy to Czarna Przemsza, płynąca na dość krótkim odcinku północnym i zachodnim

skrajem sołectwa Fugasówka-Markowizna oraz jej dopływ Potok Ogrodzeniecki wypływający z zachodniej części miasta, a następnie w rejonie Józefowa wkraczający na teren gminy Łazy. System dopływów Potoku Ogrodzenieckiego oraz źródłowego odcinka Czarnej Przemszy jest dość ubogi. Jednym z dopływów Potoku Ogrodzenieckiego jest Maślenica, warta uwzględnienia w specyfikacji hydrograficznej gminy głównie jako naturalny kolektor ścieków sanitarnych odprowadzanych z oczyszczalni ścieków w Ogrodzieńcu.

Widły Czarnej Przemszy i Potoku Ogrodzenieckiego tworzą natomiast naturalną niwelację terenu pomiędzy Józefowem a Markowizną, którą charakteryzuje obecność niewielkich stawów i licznych śródleśnych terenów podmokłych. Stawy Józefowskie – powstałe jako rozlewiska Potoku Ogrodzenieckiego są elementem hydrografii gminy w grupie nielicznych na jej terenie zbiorników wód stojących. Stanowią jednak cenny element przyrodniczy. Innym znaczącym w skali gminy akwenem jest wykorzystywany głównie do celów rekreacyjnych zalew Krępa, otoczony lasem porastającym południową część miasta Ogrodzieniec.

Na terenie gminy Ogrodzieniec nie zlokalizowano punktów pomiarowych monitoringu rzek.

Wpływ działalności gospodarczej na stan jakości wód Czarnej Przemszy na terenie gminy Ogrodzieniec warunkuje głównie proces odprowadzania ścieków komunalnych z oczyszczalni w Ogrodzieńcu, a także skutki działalności przemysłowej podmiotów gospodarczych zlokalizowanych w Fugasówce oraz w północnej części Ogrodzieńca przy drodze wojewódzkiej nr 791.

Gminę Ogrodzieniec znamionują bogate zasoby wód podziemnych. Podstawową strukturą wodonośną na terenie gminy jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych Nr 326 Częstochowa (wschód). Zbiornik jest większym i młodszym z dwóch zbiorników jurajskich Monokliny Krakowsko-Śląskiej. Rozciąga się na obszarze 3257 km² od okolic Wielunia po północne obrzeża Krakowa. W granicach gminy Ogrodzieniec znajduje się około 2 % jego powierzchni. GZWP Nr 326 Częstochowa (wschód) zbudowany jest z węglanowych osady górnej jury. Jego szacunkowe zasoby dyspozycyjne (wg "Mapy Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce wymagających szczególnej ochrony", A. S. Kleczkowski, 1990) to 1020 tys. m³/d, moduł zasobowy - 3,62 l/s/km². Jest to zbiornik o niskim stopniu naturalnej odporności na zanieczyszczenie. Podobna cecha znamionuje większość szczelinowo-krasowych zbiorników Monokliny Krakowsko-Śląskiej, o dużych zdolnościach filtracyjnych i przeważnie słabym naturalnym zabezpieczeniem przed infiltracją z powierzchni ziemi. GZWP Nr 326 obejmuje swym zasięgiem około 85 % powierzchni gminy Ogrodzieniec.

W położonej na wschód od Podzamcza osadzie Morusy znajduje się stanowisko monitoringu zwykłych wód podziemnych sieci krajowej, na którym badane są wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 326 Częstochowa (wschód).

Północno zachodniego skraju gminy, w tym sołectwa Fugasówka-Markowizna sięga GZWP Nr 327 Lubliniec-Myszków – jeden z siedmiu zbiorników triasowych Monokliny Krakowsko-Śląskiej. Zbiornik budują węglanowe osady dolnego i środkowego triasu o strukturze szczelinowo-krasowej. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 312 tys. m³/d, moduł zasobowy 2,09 l/s/km². Niewielką, zachodnią część gminy obejmuje GZWP Nr 454 Olkusz-Zawiercie – zbiornik triasowy

zbudowany również ze skał węglanowych. Jego całkowita powierzchnia równa jest 732 km². Jest to najbardziej zasobny zbiornik triasowy Monokliny Krakowsko-Śląskiej. Jego szacunkowe zasoby dyzpozycyjne osiągają 391 tys. m³/d, dość duży jest też moduł zasobowy wynoszący 6,18 l/s/km².

Na granicy gmin Ogrodzieniec i Łazy znajduje się punkt monitoringu regionalnego w którym pobierane są wody zbiornika Olkusz-Zawiercie. Są to wody dobrej jakości spełniające normy klasy Ib, typu węglanowo-wapniowo-magnezowego (HCO₃-Ca-Mg).

Do potencjalnych źródeł zanieczyszczeń wprowadzanych do wód powierzchniowych w gminie zaliczyć można:

- wody opadowe i roztopowe z odwadniania dróg, placów, które bez uprzedniego oczyszczenia trafiają wprost do wód powierzchniowych;
- spływy powierzchniowe z terenów użytkowanych rolniczo;
- przecieki z nieszczelnych zbiorników na ścieki gospodarcze, gnojówkę i gnojownicę, powodujące m.in. wzbogacanie wód w związki biogenne.

3.1.5 Krajobraz i formy ochrony przyrody

Środowisko przyrodnicze i cenne elementy przyrodnicze

Ogrodzieniec to jedna z najcenniejszych pod względem przyrodniczym gmin powiatu zawierciańskiego. Osobliwością sfery przyrodniczej gminy jest wolna od wielkomiejskiej zabudowy, łagodna a zarazem zróżnicowana rzeźba krasowa o lekko falistym charakterze ze wzniesieniami wapiennymi i gęsto nagromadzonymi ostańcami, a także formami erozyjnymi takimi jak jaskinie, grotty, ponory itp. Walory krajobrazowe uwypukla wyeksponowanie terenu gminy na tle okolic, w tym głównie rejonu Podzamcza z kulminacją wysokościową na Górze Zamkowej (504 m n.p.m.) – jedynym miejscem w powiecie zawierciańskim przekraczającym wysokość 500 m n.p.m. i jednym z najwyższych położonych punktów Wyżyny Krakowsko Częstochowskiej, zwanej zwyczajowo Jurą Krakowsko-Częstochowską.

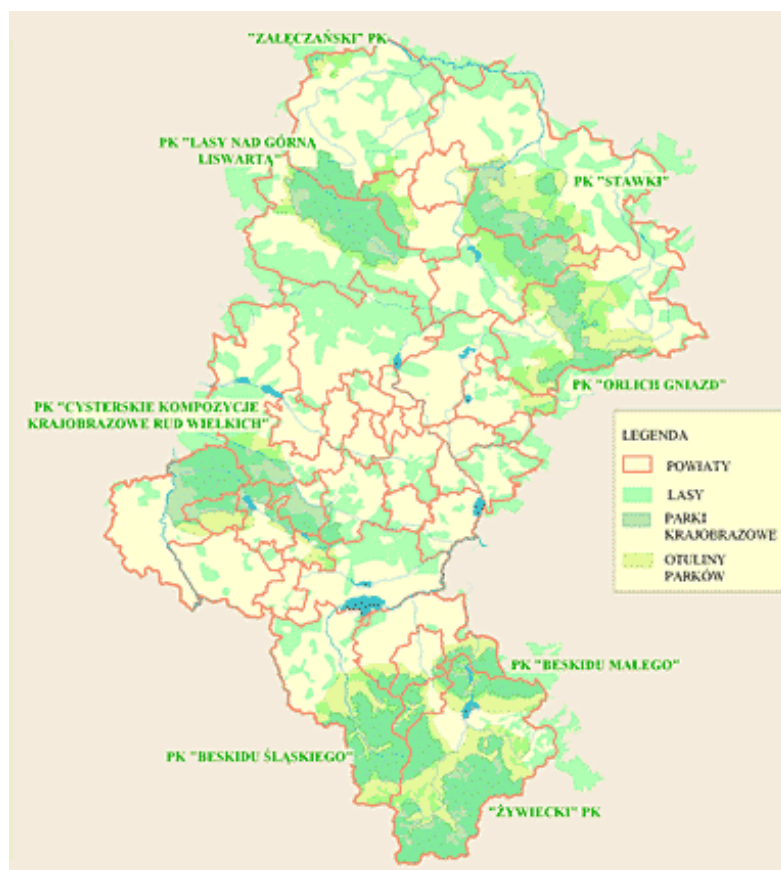
Ważną rolę w egzystencji świata roślinnego i zwierzęcego spełniają wspomniane zespoły skał wapiennych, będące środowiskiem rozwoju muraw naskalnych oraz bytowania wielu gatunków ptaków, owadów, a także ssaków. Naturalny krajobraz gminy Ogrodzieniec dość wyraźnie odzwierciedla odrębność dwóch obejmujących ją makroregionów geograficznych – Wyżyny Krakowsko Częstochowskiej, wyżej wyniesionej, ale i słabiej zalesionej z charakterystycznymi dla niej ostańcami oraz Wyżyny Śląskiej obejmującej część zachodnią w tym większą część miasta Ogrodzieniec, płaskiej pokrytej w tej części rozległą połacią boru sosnowego.

Najcenniejsze przyrodniczo tereny gminy Ogrodzieniec położone w większości na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej objęte zostały ochroną prawną w formie Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd. Park utworzony został w jako element Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych zatwierdzonego prawnie w roku 1980. Rozprzestrzenia się on na obszarze 59 663 ha od doliny Warty pomiędzy Częstochową a Mstowem na północy po dolinę Białej Przemszy na południu.

Na terenie gminy Ogrodzieniec stanowi on 44,6 % powierzchni. Otulina zespołu Parków Krajobrazowych zajmuje 36,5 % powierzchni gminy. Łącznie zatem, obszary chronione zajmują w gminie Ogrodzieniec 82,1 % powierzchni (rozdz. 1.4.). Na tle powiatu zawierciańskiego wskaźnik

ten jest niższy jedynie w porównaniu z gminami Kroczyce i Włodowice, największy jest tu natomiast udział powierzchni samego Parku Krajobrazowego bez otuliny.

Rys. 2. Obszary chronione w Województwie Śląskim

Źródło: www.zpk.com

3.1.6 Powierzchnia ziemi

Gmina Ogrodzieniec (razem z gminą Łazy) zdecydowanie dominuje w powiecie zawierciańskim pod względem udziału terenów leśnych, który wynosi tutaj około 45 %. Również jedną z największych w powiecie (ustępuje jedynie gminie Łazy) jest bezwzględna powierzchnia terenów leśnych w obrębie gminy – 3 843 ha. Aż 45 % powierzchni lasów na terenie gminy znajduje się w jej części miejskiej (miasto Ogrodzieniec stanowi 34 % powierzchni gminy). Lasy porastają najobficiej południową i południowo-zachodnią część gminy. W skali całej gminy wyróżnić można następujące kompleksy leśne:

- kompleks leśny pomiędzy drogą Ogrodzieniec – Olkusz, a Markowizną, Józefowem, Centurią i Krępą,
- kompleks leśny Lachowizna – Śrubarnia – Żelazko – Kolonia Ryczów – Ryczów,
- kompleks leśny Żelazko – Straszycowe Skały – Ryczów,
- kompleks leśny "Za Morgami" na północ od Kolonii Ryczów,
- kompleks leśny "Bukowiec" pomiędzy Morusami, Kielkowicami, Gieblem i Kolonią Gieblo,
- kompleks leśny na wschód od Gulzowa
- kompleks leśny "Góra Bieńkowska" na północ od Kielkowic Starych,

- kompleks leśny "Las Niwski" pomiędzy Kolonią Giebło a Kiełkowicami Starymi,
- kompleks leśny "Podzamcze" pomiędzy Podzamczem a Karlinem w gminie Zawiercie.

W lasach dominują monokultury sosnowe, znacznie mniejsze skupiska lasów liściastych stanowią głównie buczyny. Występują też lasy mieszane sosnowo-bukowe. Domieszkę w strukturze gatunkowej stanowi brzoza, świerk, olcha, osika, grab, jawor, lokalnie także modrzew, klon pospolity, lipa i inne.

Położenie gminy Ogrodzieniec na pograniczu dwóch mezoregionów geograficznych, a także w obrębie różnych jednostek hydrologicznych decyduje o zróżnicowanej budowie geologicznej, topografii i różnorodności szaty roślinnej, co z kolei wpływa na zróżnicowanie środowiska glebowego. Na terenie gminy Ogrodzieniec, w jej części miejskiej występują głównie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (dwa złoża na terenie Ogrodzieńca). Na zasoby bilansowe kopalin składa się 3 760 tys. m³ surowców ilastych ceramiki budowlanej, 11 136 tys. ton surowców ilastych do produkcji cementu, 4 365 tys. ton piasków kwarcowych i 1 809 tys. ton kruszywa naturalnego.

Eksploatacji poddane było złożo kruszywa, wydobywano także wapnienie i margle ze złoża Wiek II. Obecnie Przedsiębiorstwo Wielobranżowe TiC - cegielnia w Ogrodzieńcu prowadzi na terenie miasta eksploatację ze złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej na potrzeby własnej produkcji.

Jednym z kierunków rozwoju gminy Ogrodzieniec, pomimo ubogich gleb jest rolnictwo. W obrębie sołectwa Kiełkowice, Gulzów a także Giebło i Kolonia Giebło występują fragmenty gleb III klasy bonitacyjnej. Pozostałe tereny gminy znamionuje dominacja gleb klas IV-VI. Procentowo udział klas gleb w strukturach gruntów ornych przedstawia się następująco: grunty klasy IIIa, IIIb stanowią 1,7 %, grunty klasy IVa, IVb stanowią 28,3 %, natomiast grunty klasy V, VI stanowią 70,0 %. Lokalnym utrudnieniem dla działalności rolniczej jest znaczne wyniesienie powierzchni terenu Wyżyny Częstochowskiej (350 – 510 m n.p.m) i nachylenie zboczy ułatwiające procesy erozyjne. Przeważające tereny wyżynne o urozmaiconej rzeźbie, predysponowane są do rozwoju tradycyjnych form gospodarowania na małą skalę przy zwiększonym nakładzie pracy, środków produkcji i sprzętu. Utrudnieniem dla działalności rolniczej jest znaczne wyniesienie powierzchni terenu i nachylenie zboczy ułatwiające procesy erozyjne. Położenie terenów rolniczo użytkowanych na poziomie powyżej 350 m n.p.m. sprawia, że wcześniej jak w innych częściach kraju pojawia się i długo zalega pokrywa śnieżna. Jest to przeszkoda naturalna mająca wpływ na plonowanie roślin. Na terenie gminy występują następujące zagrożenia związane z glebami:

- zasklepanie gleb asfaltem, betonem, smołą;
- oddziaływania mechaniczne powodowane m. in. przez pracujące maszyny;
- erozja i zanieczyszczenia chemiczne;
- przenikanie zanieczyszczeń z powietrza i wód;
- erozja wodna;
- erozja wietrzna
- brak rekultywacji zanieczyszczonych i zdegradowanych terenów przemysłowych.

3.1.7 Ludność

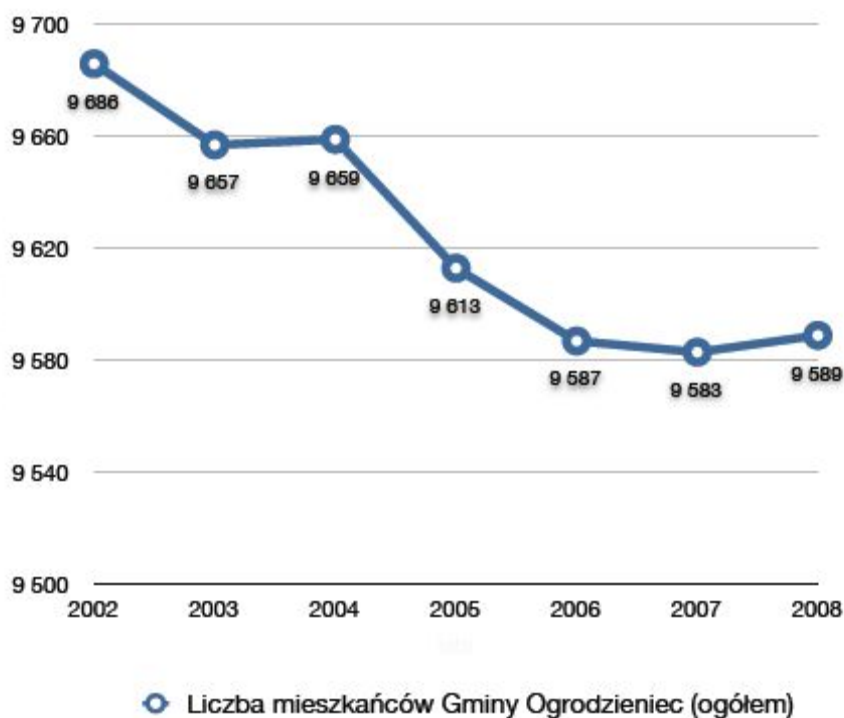
W 2008r. liczba mieszkańców gminy wynosiła 9589 osób. W porównaniu z latami poprzednimi liczba osób ulega nieznacznym wahaniom.

Tablica 3. Liczba ludności w Gminie Ogrodzieniec

Wyszczególnienie	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci – stan w dn. 31.12						
ogółem	osoba	9 659	9 613	9 587	9 583	9 589
mężczyźni	osoba	4 700	4 679	4 666	4 669	4 667
kobiety	osoba	4 959	4 934	4 921	4 914	4 922

Źródło: Bank Danych Regionalnych, Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl

Rys. 3. Liczba ludności zamieszkującej gminę Ogrodzieniec w latach 2002-2008

Struktura ludności w gminie w 2008r. kształtowała się następująco: - osoby w wieku przedprodukcyjnym: 16,4%, - osoby w wieku produkcyjnym: 64% - osoby w wieku poprodukcyjnym: 19,6% ogółu mieszkańców. W porównaniu z latami ubiegłymi maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, a wzrasta odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Liczba ludności na 1 km² w 2008r. wyniosła: 112 osób. W gminie przypada 105 kobiet na 100 mężczyzn. W Ogrodzieńcu kształtuje się ujemny przyrost naturalny na 1000 ludności w 2007r. wyniósł: -4,5 i co roku ulega nieznacznym wahaniom. Według płci przyrost naturalny zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn, kształtuje się na poziomie ujemnym. Saldo migracji w ruchu

wewnętrznym jest dodatnie i ulega niewielkim zmianom. Dominująca liczba migracji odbywa się w ruchu wewnętrznym. Wśród osób migrujących przeważają kobiety. Największą liczbę ruchów migracyjnych obserwuje się wśród zameldowań z miast oraz wymeldowań do miast.

3.1.8 Zabytki i dobra materialne

Do obiektów i układów historycznych położonych w granicach administracyjnych miasta i gminy należą:

➤ **Obiekty i zespoły zabytkowe:**

- sakralne o wybitnych wartościach (2), kaplica renesansowa (1), figury sakralne (2), kaplice (3), mury kościelne kamienne z bramami (2), przydrożne, murowane krzyże kamienne (6), a także otwarte, szafkowe, drewniane i murowane kapliczki (4),
- zespół zamkowy o wybitnych wartościach wraz z relikdami fortyfikacji (Zamek „Ogrodzieniec” w Podzamczu, ruiny strażnicy obronnej w Ryczowie),
- zabudowa mieszkaniowa o istotnych dla regionu wartościach architektury regionalnej oraz pewnych wartościach historycznych. Są to budynki znajdujące się w najstarszej części Ogrodzieńca oraz zespoły zabudowy miejsko-podmiejskiej, również zespół bloków wielorodzinnych.

➤ **Zespoły zabudowy zabytkowej:**

- zespół najstarszej części miasta (rejon kościoła), wraz z zamkiem i centralną częścią Podzamcza, centralna część Giebla, Kielkowiec Starych oraz Ryczowa należą do wyróżniających się,
- zespół dworsko parkowy w Gieble.

➤ **Zabytkowe obiekty przemysłowe oraz obiekty wojskowej techniki inżynierskiej.**

- pozostałości carskiej fabryki prochu i amunicji „Prochownia”,
- bunkry wojskowe zbudowane w czasie II wojny światowej na stoku wzgórza Suchy Połec oraz bunkry poniemieckie z 1944r. w rejonie wzgórza zamkowego
- część fortyfikacji z lat 1944-45 – ziemne rowy i umocnienia przeciwczołgowe.

➤ **Krajobraz naturalny – skałki, ostańce**

Elementem naturalnego krajobrazu przyrodniczego o charakterze unikalnym, lecz związanym i współdziałającym z krajobrazem kulturowym i jego obiektami zabytkowymi są liczne wapienne ostańce malowniczo rozsiane na wzgórzach Podzamcza i południowowschodniej części gminy.

Wykaz obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków:

- **kościół parafialny p.w. Przemienienia Pańskiego w Ogrodzieńcu.** Zbudowany w 1787r. Jest to obiekt późnobarokowy z rokokowym wnętrzem, murowany, otynkowany z jedną wieżą. Wokół kościoła znajduje się mur z kamienia z barokową bramą.
- **ruiny Zamku „Ogrodzieniec” w Podzamczu.** Zamek jest obiektem murowanym z kamienia. Najstarsza jego część pochodzi sprzed 1370r.
- **kaplica z XVIw. położona przy Placu Jurajskim w Podzamczu.** Murowana z kamienia, otynkowana, z wieżyczką i sygnaturą. Wewnątrz sklepiona, posiada kamienny portal renesansowy.

- o **kościół parafialny p.w. św. Jakuba w Gieble.** Zabytek architektury romańskiej. Posiada sklepienie krzyżowo-kolebkowe prezbiterium oraz detale charakterystyczne dla architektury romańskiej. Kościół otoczony jest kamiennym murem z 1787r. z bramą. Na przedłużeniu znajduje się cmentarz parafialny z końca XIXw.

3.2 Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji LPR, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

W powyższych punktach 3.1.1 – 3.1.8 opisano aktualny stan środowiska oraz jego główne zagrożenia dla poszczególnych aspektów środowiska. Spośród wyżej opisanych problemów ochrony środowiska istniejących na terenie objętym analizą nie można jednoznacznie zdefiniować tych, które określa się mianem istotnych z punktu widzenia realizacji ustaleń LPR. W związku z tym, że założenia Programu mają na celu poprawę estetyczną, wizualną i kształtowanie ładu przestrzennego gminy, nie przyczynią się do znacznych zmian w środowisku. Zadania te uwzględniają zachowanie równowagi przyrodniczej, minimalizację wytwarzania odpadów i zanieczyszczeń oraz poprawę jakości środowiska.

3.3 Ocena stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Analizując opisany w powyższych podrozdziałach aktualny stan poszczególnych komponentów środowiska, można stwierdzić, że na obszarach rewitalizowanych występują następujące problemy środowiskowe:

- zły stan lokali komunalnych w gminie – pokrycia azbestowe na większości obiektów.
- pogorszający się stan jakości wód spowodowany dopływem zanieczyszczeń komunalnych.
- nieuporządkowanie terenów zielonych na terenie gminy.
- niedostateczna infrastruktura techniczna.
- niska świadomość ekologiczna miejscowej ludności, która przekłada się na stopniowo postępującą degradację środowiska w poszczególnych miejscowościach.

3.4 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie LPR

Działania dotyczące rewitalizacji nakierunkowane są na rozwój trzech sektorów:

- przestrzenny, którego oczekiwanym rezultatem będą między innymi: kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej.
- gospodarczy, którego oczekiwanymi rezultatami będą: powstawanie nowych firm, zmniejszenie bezrobocia, pozyskanie inwestorów dla miejscowości, zwiększenie przychodów do budżetu gminy, podniesienie poziomu życia mieszkańców;

- społeczny, którego oczekiwanym rezultatem będzie wyrównanie szans rozwojowych różnych grup społecznych.

Działania zaproponowane do realizacji w ramach LPR dążą do rozwoju społeczno-gospodarczego na terenie gminy. Prawidłowo realizowany musi uwzględniać ochronę istniejącego ekosystemu oraz eliminować wszystkie zagrożenia mogące zakłócić jego funkcjonowanie.

Realizacja zadań LPR w sektorze przestrzennym ma na celu rewitalizację zdegradowanych obszarów na cele działalności gospodarczej, co przyczyni się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej. Brak realizacji działań z tego sektora spowoduje pogorszenie atrakcyjności gminy, postępującą degradację obszarów, bądź w najlepszym wypadku zatrzymanie się jej na aktualnym poziomie.

Zaniechanie realizacji działań nakierowanych na rozwój gospodarczy może spowodować pogorszenie się sytuacji gospodarczej w gminie, a mianowicie zmniejszenie się atrakcyjności miejscowości dla inwestorów i brak powstawania nowych firm, czego konsekwencją będzie wzrost i tak wysokiego już stopnia bezrobocia. Brak potencjalnych inwestorów i zmniejszenie ilości powstawania firm sprawi, że dochody gminy będą sukcesywnie się zmniejszać, co w konsekwencji może doprowadzić do brak środków finansowych na niezbędne inwestycje.

Brak realizacji działań w sektorze społecznym może przyczynić się do dalszego pogłębiania się różnic i podziałów społeczności, wzrostu poziomu patologii społecznych (akty wandalizmu, dewastacja terenów, zaśmiecanie). Zaniechanie realizacji zaproponowanych działań społecznych może pośrednio doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego, bowiem wśród społeczeństw uboższych, gorzej wykształconych, powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne, a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiał patologie w społeczeństwie.

Zrównoważony rozwój gminy zapewni wysoką jakość środowiska i życia mieszkańców ludności oraz prężnie działającą gospodarkę. W związku z czym rezygnacja z zadań realizowanych w ramach któregośkolwiek z omawianych wyżej sektorów spowoduje zachwianie równowagi w rozwoju.

Analiza powyższych skutków braku realizacji Programu prowadzi do wniosku, iż brak realizacji dokumentu może mieć poważne, negatywne konsekwencje. Prowadzona zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju rewitalizacja bezpośrednio przyczyni się do poprawy stanu środowiska w regionie.

4 CHARAKTERYSTYKA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ LPR

4.1 Wpływ realizacji projektu na środowisko w tym obszary chronione

4.1.1 Różnorodność biologiczna, roślinność, zwierzęta w tym obszary chronione

Obszar Natura 2000 – OSTOJA ŚRODKOWOJURAJSKA

Ostoja położona jest w dwóch rejonach: śląskim (67%) i małopolskim (33%) w centralnej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Obszar obejmuje łagodne wzniesienia zbudowane ze skał jurajskich poprzecinane licznymi dolinami. Charakterystyczne na tym terenie ostańce wapienne otaczają lasy - głównie buczyny oraz jaworzyny górskie. Natomiast na bezleśnych przestrzeniach ostańcom towarzyszą bogate florystycznie murawy kserotermiczne (gatunki ciepłolubne i sucholubne). Można tu spotkać szereg jaskiń (z różnymi ciekawymi formami naciekowymi), w których zimują nietoperze. Obszar ma duże znaczenie jako cenna ostoja zróżnicowanych siedlisk przyrodniczych - chronionych przez dyrektywę siedliskową. Występują tu unikatowe zbiorowiska naskalne, kserotermiczne (ciepło- i sucholubne) i leśne - łącznie zidentyfikowano 16 rodzajów siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę, wśród kompleksów leśnych, zasługują płaty żywej buczyny sudeckiej i jaworzyny górskiej, położone na północno-wschodnich krańcach zasięgu geograficznego. Ponadto jest to ważne miejsce występowania rzadkich gatunków roślin i zwierząt (ośmiu gatunków z II Dyrektywy Siedliskowej). W jaskiniach zimują liczne gatunki nietoperzy, takich jak: podkowiec mały, nocek łydkowłosy, nocek Brandta, nocek rudy, nocek orzęsiony, nocek Natterera, gacek brunatny. Poza tym znajduje się tu najbogatsze i jedno z nielicznych założonych, zastępcze stanowisko endemicznej (lokalnego gatunku) warzuchy polskiej.

Na terenach siedliskowych sieci Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Działania proponowane w Programie LPR nie będą negatywnie wpływać na ten obszar, natomiast pośrednio przyczynią się do poprawy stanu środowiska w tym regionie, a więc i warunków siedliskowych żyjących tam organizmów.

Rys. 4. Obszar Natura 2000 Ostoja Środkowojurajska

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd

Obszar Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd administracyjnie położony jest na terenie województwa śląskiego i małopolskiego. Park obejmuje teren Wyżyny Krakowsko – Częstochowskiej. Powierzchnia parku to 600,85 km², otuliny 483,88 km². Powierzchnia i budowa geologiczna terenu Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd ma odbicie w zróżnicowaniu krajobrazowym i przyrodniczym. Zbudowany jest głównie ze skał mezozoicznych. Zasadnicza część utworów pochodzi z okresu jurajskiego.

Czynnikiem wpływającym na rozwój rzeźby tego terenu jest zjawisko krasowienia. Występujące tutaj jaskinie oraz schroniska skalne to jedne z najbardziej interesujących i piękniejszych obiektów. Jest ich około 500 w granicach województwa śląskiego. Największymi skupiskami odznaczają się Sokole Góry i rejon Olsztyna – około 80 jaskiń, z najgłębszą na obszarze całej wyżyny jaskinią Studnisko o głębokości 75 m. Pierwszoplanową formą krajobrazu Parku Krajobrazowego Orlich Gniazd stanowiącą również jeden z elementów rzeźby krasowej są licznie występujące tu ostańce wapienne zwane inaczej mogotami.

Najbardziej charakterystycznymi elementami krajobrazu tego terenu jest mozaika wierzchołków wapiennych, urozmaiconych pasmami skałek oraz rozcinających je, pozbawionych wody dolin krasowych.

Na terenie parku występuje także wiele rzadkich ciepłolubnych gatunków bezkręgowców. Na uwagę zasługuje także obfitująca w gatunki rzadkie i endemity specyficzna fauna drobnych bezkręgowców żyjących w jaskiniach. Przez ruiny średniowiecznych zamków prowadzi Szlak Orlich Gniazd, który stanowi główną oś turystyczną Jury. Zamki usytuowane na niedostępnych skalnych wzniesieniach – orle gniazda, dały nazwę PK Orlich Gniazd. Większość z nich powstało w XIV w., stanowiły wtedy linię umocnień na południowo – zachodniej granicy państwa piastowskiego.

Działania proponowane w Programie LPR nie będą negatywnie wpływać na obszar parku krajobrazowego, natomiast pośrednio przyczynią się do poprawy stanu środowiska w tym regionie, a więc i warunków siedliskowych żyjących tam organizmów.

Rys. 5. Park Krajobrazowy Orlich Gniazd

Wojewoda Śląski rozporządzeniem nr 22/04 z dnia 3 czerwca 2004 r. uznał za pomnik przyrody skupienie tworów przyrody nieożywionej – zespół źródeł rzeki Centurii, zlokalizowany na powierzchni 1,23 ha miejscowości Ogrodzieniec.

Działania proponowane w Programie LPR nie będą negatywnie wpływać na pomnik przyrody, natomiast pośrednio przyczynią się do poprawy stanu środowiska w tym regionie, a więc i warunków siedliskowych żyjących tam organizmów.

Obszar przeznaczony do rewitalizacji dotknięty jest problemem degradacji środowiska. LPR zakłada uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanego obszaru.

Planowane działania przestrzenne wiążą się z budową lub rozbudową infrastruktury technicznej, w związku z czym zmniejszy się powierzchnia czynna biologicznie – będą to jednak niewielkie zmiany w środowisku, które nie wpłyną w znaczny sposób na spadek bioróżnorodności. W ramach Programu nie planuje się usuwania drzew i krzewów na obszarze rewitalizowanym.

Ewentualna wycinka będzie dopuszczona jedynie w miejscach kolizji z pracami budowlanymi, gdy nie będzie możliwości ominięcia zieleni.

Na obszarze rewitalizowanym nie występują licznie dziko żyjące gatunki zwierząt, przeważają tu organizmy typowe dla bardziej zaludnionych terenów - gatunki synantropijne. Planowane działania inwestycyjne nie przyczynią się w zauważalny sposób do zmiany warunków bytowania zwierząt zamieszkujących tereny rewitalizowane, w związku z czym przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach LPR nie wpłyną na zwierzęta i ptactwo na obszarze objętym rewitalizacją. Wymienione w powyższych rozdziałach działania planowane w ramach wsparcia przyczynią się do zrównoważonego rozwoju.

Działania, które bezpośrednio wiążą się z pracami budowlanymi mogą wpływać negatywnie na środowisko. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwałe, chwilowe i w większości przypadków odwracalne. Trwałe zmiany w środowisku wystąpią tylko w miejscach budowy nowych obiektów, gdzie zostanie usunięta powierzchnia biologicznie czynna, zjawisko to jednak nie będzie miało znacznego wpływu na środowisko.

Wniosek: oddziaływanie LPR na obszary chronione jest neutralne.

4.1.2 Klimat

Realizacja działań w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji nie wiąże się z dodatkową emisją gazów bądź pyłów do atmosfery, które mogą przyczynić się do zmiany panującego klimatu.

Wniosek: realizacja działań LPR będzie miała neutralny wpływ na mezoklimat.

4.1.3 Krajobraz

Działania w ramach LPR dotyczące rewitalizacji obiektów budowlanych, prace projektowe i budowlane planuje się przeprowadzić z dbałością o lokalny, często historyczny i tradycyjny styl, tak aby nie zaburzyć ładu przestrzennego. Nowe obiekty będą tak zaprojektowane, aby komponowały się z otoczeniem i były dostosowane architektonicznie do pozostałych obiektów, nie powodując dysharmonii krajobrazu. Odremontowana infrastruktura przyczyni się do poprawy wizerunku zdegradowanych obszarów, które lepiej będą komponować się z otoczeniem. Roboty ziemne, wykonywane w związku z pracami budowlanymi chwilowo zmienią lokalny krajobraz. Oddziaływanie to wywołane będzie przede wszystkim przemieszczeniami mas ziemnych oraz pracą urządzeń mechanicznych (koparki, zagęszczarki gruntu).

Wniosek: Działania proponowane w LPR z założenia mają na celu poprawę wizerunku gminy, uporządkowanie przestrzeni oraz jej odpowiednie zagospodarowanie w związku z czym rewitalizacja wpłynie pozytywnie na krajobraz gminy.

4.1.4 Powierzchnia ziemi

Obszary objęte rewitalizacją znajdują się poza obszarami wykorzystywanymi rolniczo, w związku z czym nie wpłyną w żaden sposób na pogorszenie się jakości gleb. Realizacja przedsięwzięcia nie będzie wpływać na złoża kopalin.

Realizacja zadań ujętych w LPR może wiązać się ze zwiększoną ilością wytwarzania odpadów – również odpadów azbestowych, podczas prac remontowo – budowlanych. W związku z tym, że prace te są nieuniknione, zakłada się wykonywać je tak, aby w jak największym stopniu ograniczyć wytwarzanie odpadów w czasie trwania robót budowlanych. Do działań tych zalicza się:

- racjonalne gospodarowanie materiałem budowlanym;
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- właściwe zarządzanie realizacją prac, zgodnie z harmonogramem robót;
- segregacja śmieci powstających na terenie budowy.

Powstawanie odpadów azbestowych jest nieuniknione, ponieważ budynki są pokryte dachówką azbestową. Dachówkę należy usunąć z budynków zgodnie z regulującymi to rozporządzeniami, a następnie dostarczyć na składowisko odpadów azbestowych.

Pozostałe odpady będą odpowiednio zagospodarowywane i segregowane zgodnie z zaleceniami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236 poz. 2008) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z póź. zm.).

Aby zminimalizować w tym zakresie oddziaływanie na środowisko istnieje możliwość wykorzystania części odpadów betonowych i ceglanych powstających podczas remontów i rozbiórek obiektów budowlanych. Odpady tego typu po odpowiedniej przeróbce (mechaniczne przetwarzanie, rozdrabnianie i uszlachetnianie) z powodzeniem są wykorzystywane w budownictwie drogowym na przykład do formowania i zagęszczania terenu, utwardzania parkingów i dróg dojazdowych. Z jednej strony pozwala to na wykorzystanie i likwidację narastających hałd składowanego gruzu, a z drugiej ogranicza eksploatację zasobów naturalnych kruszyw. Wiąże się to z ograniczeniem degradacji środowiska.

W Programie nie przewiduje się takich zadań, które wiązałyby się z wytwarzaniem i wprowadzaniem toksycznych substancji i ścieków do gleby, mogących wpłynąć na jakość środowiska gruntowo - wodnego. Jedynie podczas prac budowlanych mogą zdarzyć się niekontrolowane wycieki substancji szkodliwych, w związku z czym należy zachować szczególne środki ostrożności pod tym względem. Ścieki bytowo - gospodarcze będą odprowadzane do istniejącej kanalizacji lub magazynowane w szczelnym zbiorniku bezodpływowym, a następnie wozem asenizacyjnym wywiezione na oczyszczalnię ścieków. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 roku w sprawie warunków jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137 poz. 984) nie przewiduje się wprowadzenia do gruntu lub wód żadnych ścieków, bez uprzedniego ich oczyszczenia.

Realizacja niektórych zadań LPR będzie się wiązać z koniecznością przemieszczania mas ziemnych. Grunt ten będzie wywieziony w miejsce wskazane przez Inwestora. Wykonywanie prac budowlanych spowoduje chwilowe zniszczenie istniejącej powierzchni ziemi i naruszenie struktury gleby. Będzie ono występować fragmentarycznie, a po zakończeniu prac powierzchnia ziemi zostanie przywrócona do stanu pierwotnego.

Wniosek: Zadania przewidziane do realizacji w ramach rewitalizacji w większości przypadków będą miały pozytywny lub neutralny wpływ na powierzchnię ziemi.

4.1.5 Środowisko wodne

Realizacja zadań LPR nie wiąże się z dodatkowym wytwarzaniem zanieczyszczeń (ścieków, odpadów), które mogłyby pogorszyć stan czystości rzek. W związku z czym realizacja działań Programu nie będzie oddziaływać na wody powierzchniowe. Również nie przewiduje się działań, które mogłyby powodować wytwarzanie i wprowadzanie szkodliwych substancji, ścieków do gruntu, mogących wpłynąć na jakość wód gruntowych. Nie przewiduje się jakichkolwiek oddziaływań na wody gruntowe. Powstające w nowo wybudowanych obiektach ścieki bytowo – gospodarcze będą wprowadzane do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej, skąd trafią do oczyszczalni ścieków. Odpady będą magazynowane w kontenerach i wywiezione na składowisko.

Prace budowlane mogą przejściowo oddziaływać na środowisko wodne, w związku z tym aby nie pogorszyć ich stanu i nie zachwiać równowagi ekologicznej systemu wodnego należy roboty wykonywać z dbałością o wody powierzchniowe i podziemne. W trakcie trwania prac budowlanych, w przypadku wystąpienia wód gruntowych w wykopach powinna być ona odprowadzana pompami przeponowymi poza teren wykopu. Po zakończeniu prac budowlanych poziom wód gruntowych powinien być przywrócony do stanu pierwotnego.

Wniosek: Przewidziane do realizacji w ramach LPR działania mają neutralny wpływ na wody powierzchniowe i podziemne.

4.1.6 Emisje do atmosfery

Jednym z projektów realizowanych w ramach LPR jest usunięcie azbestowych pokryć dachowych z budynków wielorodzinnych. Prace będą prowadzone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest w celu zapewnienia warunków bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest z miejsca ich występowania:

- izolowania od otoczenia obszaru prac przez stosowanie osłon zabezpieczających przenikanie azbestu do środowiska;
- ogrodzenia terenu prac z zachowaniem bezpiecznej odległości od traktów komunikacyjnych dla osób pieszych, nie mniejszej niż 1 m, przy zastosowaniu osłon zabezpieczających przed przenikaniem azbestu do środowiska;

- umieszczenia w strefie prac w widocznym miejscu tablic informacyjnych o następującej treści: "Uwaga! Zagrożenie azbestem"; w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit treść tablic informacyjnych powinna być następująca: "Uwaga! Zagrożenie azbestem - krokidolitem";
- zastosowania odpowiednich środków technicznych ograniczających do minimum emisję azbestu do środowiska;
- zastosowania w obiekcie, gdzie prowadzone są prace, odpowiednich zabezpieczeń przed pyleniem i narażeniem na azbest, w tym uszczelnienia otworów okiennych i drzwiowych, a także innych zabezpieczeń przewidzianych w planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- codziennego usuwania pozostałości pyłu azbestowego ze strefy prac przy zastosowaniu podciśnieniowego sprzętu odkurzającego lub metodą czyszczenia na mokro;
- izolowania pomieszczeń, w których zostały przekroczone dopuszczalne wartości stężeń pyłu azbestowego dla obszaru prac, w szczególności izolowania pomieszczeń w przypadku prowadzenia prac z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- stosowania zespołu szczelnych pomieszczeń, w których następuje oczyszczenie pracowników z azbestu (komora dekontaminacyjna), przy usuwaniu pyłu azbestowego przekraczającego dopuszczalne wartości stężeń;
- zapoznania pracowników bezpośrednio zatrudnionych przy pracach z wyrobami zawierającymi azbest lub ich przedstawicieli z planem prac, a w szczególności z wymogami dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy w czasie wykonywania prac.

Prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest będą prowadzone w sposób uniemożliwiający emisję azbestu do środowiska oraz powodujący zminimalizowanie pylenia poprzez:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem lub demontażem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy;
- demontaż całych wyrobów (płyt, rur, kształtek) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe;
- odspajanie materiałów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze;
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza w przypadku stwierdzenia występowania przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w środowisku pracy, w miejscach prowadzonych prac, w tym również z wyrobami zawierającymi krokidolit;
- codzienne zabezpieczanie zdemontowanych wyrobów i odpadów zawierających azbest oraz ich magazynowanie na wyznaczonym i zabezpieczonym miejscu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania i przemieszczania azbestu oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których był lub jest wykorzystywany azbest właściciel, zarządca lub użytkownik wycofanych z użytkowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest oczyszcza je poprzez usunięcie azbestu lub

wyrobów zawierających azbest w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi.

Szczegółowe wymagania techniczne w zakresie oczyszczania pomieszczeń, w których znajdują się instalacje lub urządzenia, gdzie był lub jest wykorzystywany azbest lub wyroby zawierające azbest, określa projekt techniczny usuwania lub wymiany wyrobów zawierających azbest wraz z harmonogramem prac, sporządzony na koszt właściciela, zarządcy lub użytkownika instalacji lub urządzenia. Projekt i harmonogram sporządza się przed każdym oczyszczeniem instalacji lub urządzenia i uwzględniają one w szczególności wykonanie pomiarów stężenia pyłów zawierających azbest w środowisku pracy, przed i po wykonaniu prac.

Podczas prac budowlanych mogą być wytwarzane dodatkowe emisje do powietrza, związane z pracą maszyn i ruchem pojazdów budowlanych. Będzie to jednak oddziaływanie krótkotrwałe – podczas prac budowlanych, chwilowe – tylko w porze dziennej i odwracalne. Emisja związana z robotami budowlanymi będzie miała charakter nieorganizowany, ustanie wraz z zakończeniem prac i w głównej mierze będzie zależała od stanu technicznego pojazdów. Aby zminimalizować wpływ na jakość powietrza atmosferycznego zastosowane będą następujące metody:

- prace budowlane będą prowadzone sprzętem budowlanym sprawnym technicznie, zapewniającym minimalną emisję zanieczyszczeń spalin do powietrza,
- do wykonywania wszelkich prac stosowane będą maszyny i urządzenia o wysokim standardzie technologicznym, a zatem charakteryzujące się między innymi stosunkowo niskim poziomem emisji spalin,
- ruch drogowy będzie właściwie zorganizowany tak aby ograniczyć zasięg wzmożonej emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- w miejscach wzmożonego pylenia podczas rozbiórek i remontów obiektów budowlanych zastosowane zostaną metody ograniczające te zjawisko jak zwilżanie pyłących powierzchni czy zaniechanie w miarę możliwości obróbki i destrukcji mechanicznej demontowanego wyrobu, nie posługiwanie się narzędziami napędzonymi elektrycznie (jak piły, wiertarki, wyzwalającymi znaczną emisję, ale narzędziami ręcznymi - najlepiej wolnoobrotowych o specjalnie wyprofilowanych ostrzach, zaopatrzonych w odsysanie pyłu).

Staranność i dokładność wszelkich czynności wykonywanych podczas prac budowlanych oraz wykonywanie ich według z góry przygotowanego, logicznego planu zapewnią bezpieczeństwo środowisku przyrodniczemu i mieszkańcom gminy.

Wniosek: realizacja LPR wpłynie neutralnie na jakość powietrza w obszarze rewitalizowanym.

4.1.7 Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Głównym źródłem hałasu powstającego w obrębie rewitalizowanych obszarów jest ruch drogowy, a także drobny lokalny przemysł.

Realizacja zaplanowanych zadań docelowo nie będzie źródłem nadmiernego hałasu w związku z czym obecnie występujące poziomy dźwięków pozostaną bez zmian.

Jedynym dodatkowym źródłem hałasu mogą być prace remontowo – budowlane, jednakże będzie to oddziaływanie krótkotrwałe, występujące tylko w porze dziennej i odwracalne. Aby ograniczyć emisję hałasu do środowiska w miarę możliwości będą stosowane maszyny o najlepszych parametrach w tym zakresie a uciążliwe prace będą prowadzone w godzinach od 07:00 do 19:00.

W zadaniach przewidzianych do realizacji w ramach LPR dla gminy nie przewiduję się żadnych działań, które będą powodować promieniowanie elektromagnetyczne (nie będą montowane linie wysokiego napięcia, stacje transformatorowe itp.), mogące szkodliwie oddziaływać na otoczenia.

Wniosek: realizacja celów LPR nie wpłynie w żaden sposób na środowisko w zakresie hałasu i promieniowania elektromagnetycznego.

4.1.8 Ludność

Jednym z głównych założeń LPR jest rozwój społeczny gminy i stworzenie miejsca przyjaznego dla ludzi oraz rozwój przedsiębiorczości. Planuje się działania koncentrujące się na zapobieganiu patologiom i wykluczeniu społecznemu (przestępczości, marginalizacji, bezrobociu) oraz mające na celu wzrost poziomu integracji mieszkańców. Gmina boryka się z wieloma problemami w strefie społecznej (migracje młodych ludzi, mała aktywność społeczna w zakresie organizowania czasu wolnego itp.).

Program z założenia ma wspierać grupy społeczne i prowadzić działania przyczyniające się do poprawy jakości ich życia. Większość działań ma charakter prospołeczny i w większym bądź mniejszym stopniu wpłyną pozytywnie na lokalną społeczność, a także turystów. Realizacji działań LPR wpłynie między innymi na poprawę poziomu przedsiębiorczości oraz utworzenie nowych miejsc pracy dla lokalnych mieszkańców.

Negatywne oddziaływanie na mieszkańców zauważalne może być jedynie w fazie prowadzenia prac remontowo – budowlanych. Uciążliwości będą jednak występować tylko w najbliższym sąsiedztwie z obszarami objętymi rewitalizacją gdzie prowadzone będą roboty. Związane to będzie z użyciem maszyn budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) i utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, chwilowe i odwracalne i ustanie po zakończeniu prac.

Wniosek: Działania w ramach LPR wpłyną pozytywnie na ludność i jakość życia mieszkańców.

4.1.9 Zasoby naturalne

Działania prowadzone w obszarach wsparcia nie będą wpływały na zasoby naturalne występujące w obrębie miejscowości. W czasie prowadzenia prac remontowo – budowlanych będą wykorzystywane przede wszystkim woda, żwir, piasek i energia.

Wniosek: Zakłada się racjonalne wykorzystanie tych materiałów w związku z czym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w tym zakresie. LPR wpłynie neutralnie na zasoby naturalne.

4.1.10 Zabytki i dobra materialne

W ramach programu przewiduje się przeprowadzenie Rewitalizacji Zamku Ogrodzenieckiego, która będzie polegała na przeprowadzeniu kompleksowych prac remontowych pozwalających na zachowanie stanu istniejącego i powstrzymanie szkodliwego działania czynników atmosferycznych na zabytek. Przedmiotem projektu ma być także odbudowanie budynku stajni i nadanie mu funkcji kulturalnych, informacyjnych, oświatowych i częściowo komercyjnych.

Wniosek: Działania prowadzone w ramach LPR będą miały pozytywny wpływ na zabytki i dobra materialne.

4.2 Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000

Wpływ realizacji projektu na poszczególne komponenty środowiska w postaci opisowej przedstawiono w powyższych rozdziałach. Działania rewitalizacyjne docelowo będą miały pozytywny bądź neutralny wpływ na środowisko. Ich realizacja przyczyni się przede wszystkim do poprawy jakości powietrza i środowiska gruntowo - wodnego, wzrostu bioróżnorodności i cech krajobrazotwórczych. Największy pozytywny wpływ rewitalizacja wywrze na mieszkańców gminy oraz regionu, bowiem oni są odbiorcami inwestycji. jedyne negatywne oddziaływanie będą wynikały z prac budowlanych i będą miały charakter krótkotrwały. Nie przewiduje się kumulowania negatywnych oddziaływań.

4.3 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach Programu ma charakter lokalny i ewentualne, negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało niewielki zasięg, ograniczony tylko do przestrzeni miejskiej. Na etapie Prognozy stwierdzono, że realizacja Programu nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

4.4 Opis przewidywanych działań mających na celu ograniczenie, zapobieganie negatywnym oddziaływaniom na środowisko w związku z realizacją projektu

Projekt LPR przewiduje prowadzenie prac realizacyjnych zgodnie z zasadami społecznej i środowiskowej odpowiedzialności oraz ideą zrównoważonego rozwoju. Rozwój społeczno-gospodarczy gminy w oparciu o ekologiczne rozwiązania jest głównym

założeniem procesu rewitalizacji. Program nie zakłada bezpośrednio rozwiązań mających na celu zapobieganie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, gdyż nie przewiduje się działań, które mogły by znacząco wpływać na środowisko.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach LPR, które mogą powodować przejściowe uciążliwości dla środowiska należą przede wszystkim inwestycje w zakresie: remontów i budowy na etapie ich realizacji. Jednakże oddziaływania te będą miały charakter odwracalny i będą występowały krótkoterminowo.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji wymienionych w projekcie można ograniczyć poprzez wykonanie prawidłowego projektu, uwzględniającego potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji. Poniższa tabela przedstawia potencjalne występowanie oddziaływania na środowisko i proponowane środki zapobiegawcze dla zminimalizowania lub wykluczenia wpływu.

Tab. 4 Potencjalne oddziaływania na środowisko i proponowane środki zapobiegawcze dla zminimalizowania lub wykluczenia wpływu

Zadanie	Przedmiot ochrony	Wpływ / zagrożenia	Środki zapobiegawcze
Prace budowlane	środowisko wodne	<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczenie wód gruntowych przez maszyny budowlane zniszczenie warstwy wodonośnej zanieczyszczenie wód powierzchniowych 	<ul style="list-style-type: none"> zachowanie obowiązujących przepisów budowlanych zagwarantowanie środków do wiązania i usuwania olejów na czas prac budowlanych czynności w zakresie odwodnienia wykopów zasypanie warstwy wodonośnej materiałem o jednakowym przewodnictwie wody
	grunty	<ul style="list-style-type: none"> usuwanie większych mas ziemnych dowożenie dodatkowych materiałów do zasypu 	<ul style="list-style-type: none"> przebieg prac ziemnych przy neutralnym bilansie mas gruntów konieczny materiał żwirowy musi posiadać odpowiednie certyfikaty stosowanie rodzimego gruntu przy zasypywaniu wykopów zabezpieczenie i późniejsze wykorzystanie żyznej wierzchniej warstwy humusowej
	organizmy żywe	<ul style="list-style-type: none"> zdejmwowanie warstwy wierzchniej gruntu wycinanie krzewów i drobnej roślinności 	<ul style="list-style-type: none"> zminimalizowanie miejsca potrzebnego do prowadzenia prac budowlanych odnowa naruszonych powierzchni
	odpady	<ul style="list-style-type: none"> powstawanie odpadów azbestowych powstawanie odpadów 	<ul style="list-style-type: none"> umieszczanie odpadów azbestowych na odpowiednich składowiskach unikanie, minimalizowanie powstawania odpadów prawidłowy zbiór, segregacja i utylizacja odpadów
	powietrze	<ul style="list-style-type: none"> emisja włókien azbestowych emisja spalin pylenie 	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie się do wymagań zawartych w rozporządzeniach dotyczących usuwania azbestu stosowanie sprawnego sprzętu, maszyn i pojazdów zastosowanie technik przyjaznej dla

Zadanie	Przedmiot ochrony	Wpływ / zagrożenia	Środki zapobiegawcze
			środowiska
	hałas	<ul style="list-style-type: none"> emisja hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> zastosowanie maszyn o możliwie najmniejszej emisji hałasu prace budowlane prowadzone w dni robocze w godzinach od 07.00 – 19.00
	niebezpieczeństwo wypadków	<ul style="list-style-type: none"> niebezpieczeństwo powstania wypadków 	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeganie obowiązujących przepisów bhp odpowiednie zabezpieczenie placów budowy
	ludzie	<ul style="list-style-type: none"> uciążliwości związane z hałasem i zanieczyszczeniami powietrza i wód 	<ul style="list-style-type: none"> stosowanie wyżej wymienionych środków zapobiegawczych aby zminimalizować uciążliwości
Prace remontowe i budowa nowych obiektów	krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> powstanie nowych elementów w już istniejącym krajobrazie 	<ul style="list-style-type: none"> remonty starych i budowa nowej infrastruktury o architekturze zgodnej z najbliższym otoczeniem maskowanie np. zielenią szpecących, dysharmonijnych obiektów, gdy nie ma możliwości ich modernizacji
	organizmy żywe	<ul style="list-style-type: none"> zanik bioróżnorodności w miejscach wybudowania obiektów usuwanie drzew pod nowe inwestycje uszkodzenia wierzchniej warstwy ziemi wraz z znajdującymi się tam roślinami 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie miejsca robót budowlanych i remontowych do minimum utworzenie szlaków komunikacyjnych dla pojazdów i maszyn budowlanych zabezpieczanie w miarę możliwości drzew, krzewów i zieleni niskiej w pobliżu robót stosować zasadę kompensacji przyrodniczej, prowadzić nowe nasadzenia w zamian za rośliny wycięte
	środowisko gruntowo - wodne	<ul style="list-style-type: none"> zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych przez maszyny i pojazdy budowlane wywóz lub dowóz gruntu w celu np. wyrównania terenu 	<ul style="list-style-type: none"> w miarę możliwości stosowanie rodzimego gruntu zabezpieczenie i późniejsze wykorzystanie żyznej wierzchniej warstwy humusowej
	powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny	<ul style="list-style-type: none"> emisja włókien azbestowych podczas demontażu dachówki emisja spalin pylenie emisja hałasu 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzenie demontażu dachówki azbestowej zgodnie z przepisami regulującymi te prace zastosowanie maszyn i pojazdów o niskiej emisji hałasu i spalin do otoczenia w czasie działań związanych z wzmożonym pyleniem stosować odpowiednie siatki zabezpieczające i zwilżać pyłące powierzchnie

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie środowiskowe należą:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy w czasie realizacji inwestycji;
- stosowanie przepisów dotyczących demontażu wyrobów azbestowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie prac do harmonogramu robót;
- właściwe kierowanie pracami robót;
- dotrzymywanie terminów wykonywania prac budowlanych;
- nadzór nad skutecznością i jakością realizacji;
- stosownie wysokiej klasy rozwiązań technicznych;
- ograniczanie i oszczędzanie podczas budowy surowców takich jak: woda, piasek i energia.

W fazie budowy będą powstawać odpady socjalno – bytowe wytwarzane przez pracowników firmy wykonawczej i budowlane. Zaleca się aby Wykonawca robót budowlanych, na 30 dni przed rozpoczęciem działalności, złożył zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.) informację o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania tymi odpadami oraz zapewnił prawidłowy sposób gospodarowania wytworzonymi odpadami na etapie realizacji inwestycji zgodnie z postanowieniami w/w ustawy. Odpady powinny być segregowane, gromadzone w szczelnych oznakowanych pojemnikach i wywiezione na składowisko.

Ścieki socjalno – bytowe związane z prowadzeniem robót będą odprowadzane do istniejącej kanalizacji lub magazynowane w szczelnym zbiorniku bezodpływowym, a następnie wozem asenizacyjnym wywiezione na oczyszczalnię ścieków. Natomiast wszystkie nowo powstałe budynki będą podłączone do istniejącej kanalizacji.

Na etapie eksploatacji zrealizowanych inwestycji nie przewiduje się niekorzystnego oddziaływania na środowisko.

W wyniku realizacji ustaleń LPR nie zaistnieją straty w istniejących i proponowanych obszarach sieci Natura 2000.

4.5 Propozycja rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zaproponowanych w projekcie oraz uzasadnienie ich wyboru

Lokalny Program Rewitalizacji jest opracowaniem konkretnie określającym planowane działania zmierzające do wzrostu atrakcyjności turystycznej oraz rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. W celu sporządzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono analizę potrzeb. Następnie sprecyzowano wykaz i zakres zadań rewitalizacyjnych z zaproponowanych przez mieszkańców i instytucje przedsięwzięć. Określono również obszary wsparcia w obrębie których będzie prowadzony proces rewitalizacji.

W kontekście powyższego, trudno wskazać rozwiązania alternatywne. LPR jest spójną koncepcją przebudowy i rewitalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy. Obszary wsparcia i działania rewitalizacyjne zostały wybrane na podstawie skrupulatnie przeprowadzonych

analiz i określone w najbardziej zdegradowanych i zaniedbanych terenach miejscowości. Poszukiwanie rozwiązań alternatywnych byłoby kwestionowaniem całej, kompleksowej wizji przebudowy, rozwoju i ożywienia gminy, zaprezentowanej w Programie i wymagałoby stworzenia zupełnie nowej koncepcji.

W związku z powyższym o rozwiązaniach alternatywnych nie można więc mówić w kontekście ogólnej koncepcji rewitalizacji gminy, jednakże na etapie wdrażania LPR i realizacji jego działań może się pojawić potrzeba wariantowania.

Dla przyjętych w Programie rozwiązań, na etapie ich wdrażania można zaproponować następujące alternatywy:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obszarów/obiektów;
- inna koncepcja zagospodarowania poszczególnych przestrzeni w tym terenów zielonych;
- zmiana kolejności działań wynikająca z nakładania się prac bądź też z zachwiania harmonogramu robót lub też inne czynniki, które w chwili obecnej ciężko określić;
- wybór innych materiałów budowlanych i technologii wykonania np. stosowanie bardziej ekologicznych metod.

Jako alternatywę należy również wziąć pod uwagę brak realizacji projektu LPR, który został bliżej omówiony w rozdziale: „potencjałe zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie LPR”.

Metodologia opracowania Prognozy nakazuje dokonanie propozycji rozwiązań alternatywnych w stosunku do przewidywanych w projekcie dokumentu rozwiązań, które pozwoliłyby osiągnąć zamierzone cele przy mniejszej skali uciążliwości i oddziaływań na różne elementy środowiska. Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą niewielkie i zauważalne jedynie w fazie wdrażania i realizacji. Cała koncepcja rewitalizacji ma służyć środowisku w związku z czym wszystkie zaproponowane tu zadania pośrednio lub bezpośrednio wpłyną na poprawę stanu środowiska bądź w najgorszym wypadku pozostaną dla niego neutralne.

W trakcie opracowywania prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ogrodzieniec na lata 2009 – 2013” nie napotkano na trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

5 INFORMACJE KOŃCOWE

5.1 Przewidywalne metody analizy skutków realizacji projektu LPR

Istotnym elementem procesu wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie kontrola realizacji założonych w nim celów i uzyskanych rezultatów m.in. poprzez monitorowanie uzyskanych efektów ekologicznych oraz zmian w stanie środowiska.

Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Burmistrz Gminy wraz z podległym mu aparatem wykonawczym w postaci Urzędu Miasta i Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych.

Monitoring projektu będzie głównie skupiony na kontroli realizacji projektów inwestycyjnych. Będzie on prowadzony w dwóch kategoriach: rzeczowym i finansowym. Zakres rzeczowy będzie dotyczyć wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, będzie on również dostarczał danych, które obrazują postęp we wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz umożliwi ocenę jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w programie. Natomiast zakres finansowy będzie obrazować dane dotyczące finansowych aspektów realizacji programu, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków. Monitorowanie to odbywa się w oparciu o sprawozdania okresowe, roczne oraz końcowe.

Ocena wykonania Lokalnego Programu Rewitalizacji powinna zawierać rzeczywiste oraz zawarte w poszczególnych wnioskach daty rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych projektów, metody zarządzania projektami w czasie ich realizacji oraz po wdrożeniu poszczególnych projektów, ocenę społeczną oddziaływania poszczególnych projektów oraz szczegółowy wykaz kosztów poniesionych w fazie realizacji projektu oraz jego funkcjonowania. Na podstawie powyższej oceny zostanie sporządzony Lokalny Program Rewitalizacji na kolejny okres programowania.

5.2 Wykaz materiałów źródłowych

- Polityka Ekologiczna Państwa
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 - 2020
- Program Ochrony Środowiska Województwa Śląskiego
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013
- Uszczegółowienie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013
- Strategia Rozwoju Powiatu Zawierciańskiego
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Zawierciańskiego
- Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ogrodzieniec
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ogrodzieniec
- Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacyjnego Gminy Ogrodzieniec na lata 2009 – 2013
- Raporty o Stanie środowiska w województwie śląskim - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach
- Strony internetowe:
 1. www.wsse.katowice.pl
 2. www.zpk.com.pl
 3. <http://natura2000.mos.gov.pl/natura2000/pl>
 4. www.silesia-region.pl

6 STRESZCZENIE

Niniejsze opracowanie stanowi Prognozę oddziaływania na środowisko projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ogrodzieniec na lata 2009 - 2013”. Prognoza LPR została sporządzona zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 03.10.2008 r. o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

LPR opisuje trzy obszary wsparcia, które stanowią podstawę konkretnych działań: przestrzennych, społecznych i gospodarczych. Celem opracowania było ustalenie skutków dla środowiska realizacji poszczególnych zadań wskazanych do realizacji w ramach LPR

Wyznaczone w projektowanym dokumencie cele i kierunki działań wpisują się w cele w zakresie ochrony środowiska, ustalone na poziomie międzynarodowym, krajowym i lokalnym.

Zakres merytoryczny niniejszej prognozy został uzgodniony z właściwymi organami i zawiera: informacje ogólne o LPR, w tym analiza zawartości projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji stanowiąca skróconą charakterystykę ustaleń LPR, głównych celów Programu oraz opis powiązań projektu z innymi dokumentami, co pozwoliło wykazać konieczność przeprowadzenia rewitalizacji w gminie.

W Prognozie opisano aktualny stan środowiska. Charakterystyka i ocena środowiska na obszarze objętym rewitalizacją skupia się przede wszystkim na opisie problemów i analizie zagrożeń dla poszczególnych elementów środowiska.

Obszar rewitalizowany znajduje poza Natura 2000.

W prognozie szczegółowo omówiono potencjalne zmiany stanu środowiska oraz skutki gospodarcze i społeczne w przypadku braku realizacji celów zawartych w projekcie LPR. Do podstawowych konsekwencji w tym zakresie należą:

- stopniowe pogarszanie się jakości poszczególnych elementów środowiska: powietrza atmosferycznego, środowiska gruntowo – wodnego, flory i fauny;
- dalsze pogarszanie się stanu obiektów budowlanych;
- spadek wartości krajobrazowych regionu;
- pogłębianie się patologii społecznych;
- spadek bezpieczeństwa;
- pogorszenie jakości i poziomu życia mieszkańców;
- pogłębianie się kryzysu gospodarczego w regionie.

Kolejny etap prognozy poświęcono analizie przewidywanych oddziaływań na środowisko związanych z realizacją zadań rewitalizacyjnych. Omówiono wpływ tych działań na następujące elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludność, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, krajobraz, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne oraz obszary chronione. Przeprowadzona analiza wykazała, że działania rewitalizacyjne docelowo będą miały pozytywny bądź neutralny wpływ na środowisko. Ich realizacja przyczyni się przede wszystkim do poprawy jakości powietrza i środowiska gruntowo - wodnego, klimatu akustycznego,

wzrostu bioróżnorodności i cech krajobrazotwórczych. Największy pozytywny wpływ rewitalizacja wywrze na mieszkańców gminy oraz regionu, bowiem oni są odbiorcami inwestycji. Należy jednak pamiętać, że realizacja wielu zadań wiąże się z pracami remontowo – budowlanymi i ziemnymi, które mogą być uciążliwe dla środowiska naturalnego i ludzi. Negatywne oddziaływania, związane głównie z emisją gazów i pyłów do atmosfery oraz emisją hałasu, będą miały charakter krótkotrwały i chwilowy i nie wpłyną w znaczący sposób na pogorszenie się stanu środowiska. Oddziaływania te mogą być znacznie ograniczone poprzez wykonanie prawidłowo projektu, trzymanie się harmonogramu robót i przestrzeganie podstawowych zasad dotyczących bezpieczeństwa i jakości robót budowlanych.

Mając na uwadze potrzebę minimalizacji negatywnych oddziaływań niektórych przedsięwzięć i wynikających z nich projektów inwestycyjnych przedstawiono najważniejsze propozycje zapobiegania, łagodzenia i kompensacji negatywnego wpływu na środowisko, który może być wywołany ich realizacją.

Dla niektórych inwestycji trudno jest na etapie programowania określić możliwe oddziaływanie na środowisko, głównie ze względu, iż nie są jeszcze znane szczegółowe rozwiązania architektoniczne, bardzo istotne przy ocenie wpływ działania na poszczególne elementy środowiska.

W prognozie przedstawiono również propozycje innych alternatyw do założeń LPR, głównie dotyczących zastosowanych technik w czasie realizacji zadań. Ze względu na fakt, iż Program jest spójną koncepcją łączącą elementy poprawy przestrzeni, infrastruktury, z oddziaływaniem na sferę społeczną - nie brano pod uwagę innych wariantów lokalizacyjnych.

Wiele problemów środowiskowych istniejących na zdegradowanym obszarze, gdzie przewiduje się rewitalizację zostanie rozwiązana poprzez realizację zadań wyznaczonych w projekcie LPR. Pozytywne oddziaływania na środowisko zadań zaproponowanych w Programie zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Z uwagi na położenie geograficzne gminy oraz charakter zadań przewidzianych do realizacji w ramach LPR, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

Analiza materiału zawartego w projekcie Programu pozwoliła stwierdzić, że dokument ten nie ma istotnych braków informacyjnych i analitycznych, które ograniczałyby możliwości dokonania niniejszej prognozy.

Podsumowując można stwierdzić, iż LPR jest programem o charakterze prospołecznym i prośrodowiskowym - zarówno w kontekście oddziaływań bezpośrednich, jak i pośrednich i nie wpłynie negatywnie na środowisko.